

koja ryhdytty. Tavallisesti tarkotetaan oppivelvollisuudella eli koulupäköllä sitä, että kakkien 6—14 ikävuotiaiden lasten on käytävä kouluun. Eräissä maissa on kuitenkin viime vuosina tässä suhteessa päästy pittemmällekin sikäli, että kansakoulun jatko-opetuskin on säädetty pakolliseksi.

Nyt koossa olevassa Suomen eduskunnassa on paljon pohdittu tästä oppivelvollisuuslaista. Ehdotuksesta on sivistysvaliokunta antanut mietintönsä ja se on parhaillaan suuren valiokunnan käsiteltävänä.

BERKELEY, CALIF.

Osastomme toiminta nykyään on vilkkaampaa, kuin mitä minä olen nähnyt ja ilmatilaisuuksin osanotto on suuri ja eipä näytä olevan puutetta kykenevistä toimihenkilöistään. Perheillatkin muodostul sisällöksi ja hauskaiksi ja arvokkaiksi. Näytti että aivan koko yleisö voi esittää jotakin, vielä omantakeista. Torstai-illan ohjelmallamat ovat humorisia ja vakavaakin; siellä ohjataan sellaisia, jotka eivät vielä ole esintymistäpöhiin tottuneet ja kyllä vösymys ja nuutuuminen jää kauas pois, ken vaan kerrankin käy päissä ohjelmallimissa. Täytyy ihan ihmetellä, mistä ne kaikki sukkeluuksen laskotellijat ovat tänne Berkeleyyn osuneet yhtä aikaa. Minä tuulen, että nämät hymyilevät työssäänkin ja a jattelevat teräviä sukkeluukseja ja siten tuovat niitä kokouksiin. Pirteyttä ne vain luovat ympärilleen. Näyttää, että työläiset yleensä täällä ovat huomanneet osaston haalin omaksi huvittelua ja kehittämispäikakseen, jota se onkin. Vaudevillitamatkin oli ja ensimmäinen käi täällä, ohjelmaa ollen paljon ja monipuolista, mutta eräisiin ilvellyihin ja kupletteihin olsi muistuttamista, että sellainen viittaleva epämääräinen sisältö tekee kiusallisen tunteen nuorison tähden. Sellaisen juuri siinä iässä oleviin, jotka eivät ymmärrä sellaista pilanakaan. Täten saattaa sellaiseen asemaan, ettei oikein tiedä miten selittäisi. Voidaan väittää, että sellaista on kaikkialla, niin onkin, mutta se ei suinkaan edellytä, että meillä niin

laaja työmää edessä. Älkäämme antako kirjojen tomuttua, älkäämme heittäkö sanomalehtiä lukematta nurkkaan, vaan tutkikaamme niitä ja vallistakaamme itseämme.

On se valkeatajuista ja aika "viisa" lukea teoreettista kirjallisuutta ja tutustua maailman politiikkaan, mutta ei se kuitenkaan naistenkaan järjelle mahdollontia ole.

Niin kuin jo edellä mainitsin porvarinaisista, ovat he nykyään aika tavalla näppärinä poliittisissa toiminnissa. Menevätpä muutamin paikoin niinkin pitkälle, että antavat miehillekin nenälle. Eräissä päivä-lehtemme uutisessa kerrotaan, miten eräissä Oregonin pienessä farmikaupungissa naiset "fuulasivat miehiä poliittisessa". Yoncalla nimisen farmikaupungin naiset saivat itsensä huomatuiksi sillä tempulla, kun valitsivat kaupunkinsa kaikki virkaohjat naisista. Vähän väliä on lehdisä uutisia naisten saavutuksista poliittisella alalla. Tämä on tavallaan hyvä merkki. Ei ainakaan voida väittää sitä asiaa, etteikö naisen järjellä käsiteltä poliittikkaa yhtä hyvin kun mitä muuta asiaa tahansa.

No niin. Katseleamme me työläisnaiset, tervettä esimerkkiä itsellemme, ei väliä etsimmeko sitä idästä tai lännestä, kun se vaan nostaa rohkeutta rintoihimme ja pysäyttää meidät ajattelemaan yhteiskunnallisia asioita ja ennen kaikkea omaa luokka-asemaamme.

Toistaiseksi. — H.

pitäisi olla. Senkin tähden että me helmoillamme kasvatamme kymmeniä lapsia ja alstillaist viittailut eivät jätä arvokasta muistoa nuoruusvuosista. — Nuoruudessa luodaan perusta, johon nojaa kypsyeempi ikä. Sen me tiedämme itse kukin, jos vaivaudumme tutkimaan itseämme. On tosi, että meidän päivinämme elämään enempi aistien kun henkisen elämän tähden ja että ihmisen ja nuoriso ovat henkisesti menossa rappioitilaan, sehän on aikakautemme ilmiö ja tulos henkisestä prostitutionista. Talleet ja m. s. kaikki ollen mitä julkeinta ja alastominta kiihotusta herättää alhaisia vaistoja ja liikkuvatkuvat ollen mitä hirmuisimpia siinä suhteessa. Isä eli äiti omaten alkeellisemmankaan tiedon oikeasta ja väärästä, tulee sanomaan, että mitä tulemaan pitää lopultakin, missä on tällaisen työläisvanhemman toivo nousevassa työväestön terveessä luokkamoraalissa? Liikkuvistakuvista amerikkalainen nuoriso imee sie luunse turmelusta ja työväenluokkaa on se luokka, jonka tulee tehdä tässäkin henkinen selvittely, mikä on oikeaa, mikä on väärää, eli muuten on tuloksena henkinen ja moraalinen vararikko. — Hilma Nylund.

BERKELEY, CALIF.

Niin, ne näytelmäseuran hauskat illatsut ovat tulossa, kun tätä kirjoitan. Mutta silloin kun tämä kirjoitukseni ilmestyy lehdessä, ovat ne jo olleet ja menneet. Joten minun, jos mieli saada kirjoitukseni asialliselta näyttämään, tulisi kertoa mitä kaikkea siellä oli ollut. — Ja voisihan hyvällä syyllä mainita että siellä oli runsaasti hauskaa ja monipuolista ohjelmaa ja yleisö näytti tyytyväiseltä j.n.e.

Mutta niin en tee. Luin kerran erään sanomalehtimiehen kokemuksesta tällaisessa tapauksessa, ja se oli minulle opiksi. — Hänet nimittäin oli päätoimittaja määrännyt menemään Robert Ingersollin luentoon (vapaa-ajattelija, joka siihen aikaan oli hyvin tunnettu ja hänen teoksensa ovat melkein tunnettuja). Raportteri kun oli, tuli hänen tehdä artikkeli Ingersollin luennosta, seuraavan päivän lehteeseen. — Raportteria tuo selkka harmitti, sillä hän oli jo ennemmin tehnyt sopimuksen mielittelynsä kanssa menä rekretkelle, tuona samana iltana, jolloin Ingersoll luennoi. Hän oli jo monta kertaa ennenkin kuullut Ingersollin luennon, ja hän keksi keinon. — Meni kotiin ja kirjoitti oikein arvostelevan kirjoituksen Ingersollin luennosta, ja että kuuljakunta oli niin ja niin suuri, ja kuuntelevat mielenkiinnolla lennokasta puhujaa. Pistä kirjoituksen taskuunsa, lähti morsiamensa kanssa rekretkelle ja kotiin tullessaan vei artikkelin lautomoon.

Seuraavana aamuna lehden painosta tultua hän rinta pystyssä meni interjuuvaamaan päätoimittajaa, että mitä tämä piti hänen raportistaan. Vaan mitäs ollakaan, raportterille tuli niin kiire lähtö päätöimittajan luota, että ei ehtinyt pauna kalpseja jalkaansa. — Juna, jolla Ingersollin piti saapua edelläänä iltana, oli jäänyt vuoristoon, sankah lumimyrskyn tähden, eikä saapunut ennen kuin vasta seuraavana aamuna! —

Mutta itama Karjalan Kommunin hyväksi on tulossa ja se on: joulukuun 5 päivänä. Silloin jokainen pitää kunnia-asianaan saapua tähän iltamaan. — Se uhraus, jonka kukin tekee suorittamalla sisäänpääsymäksun, on pieni, vaan yhteen kasattuna siitä kertyy jo sievonen summa, jolla voimme auttaa edes hiukan noita äärimmäistä sortoa ja sodan jaloissa kärsineitä tovereita. Jos heidän ponnistelunsa avun puutteessa menevät hukkaan, koituu siitä vauriota myös meille ja koko työ-

vään asialle. Ohjelma sanottuun tilaisuuteen on koitettu hankkia parhaan mukaan, joten sen ohella että autamme edes hyvää asiaa, saamme itse samalla viettää nautintorikkaan illan. — Silloin on jok'ainoaan tultava mukaan!

Suurta huomiota ne tulevat ukkojuhlat näkyvät saavan naapuripaikkakunnillakin, koskapa Friskon kirjeenvaihtaja arvelee Friskon naivän alkovan esintyä silkissä ja sametissa. Eikä minullakaan ole mitään sitä vastaan, sanonhan vain sen verran, että kyllä sinne mennä vaikka sarkatantussa, sillä siellä kuulemma tulee olemaan niin juhliillista, että kuolevalnen kokonaan unohtaa maalliset huolet ja tulee temmattua juhlatunnelman valtaan, joten "sarka-tantussa", niin uskon — juhlatunnelma voi säilyä vieläkin eheämpänä, varsinkin häivä talvis-aikaan.

Sotaisella tuulella, sanomalehti-interjuuvista päättän, näkyy olleen eräs Amerikalais-Romanofflais-Prinsessa, joka hiljakkoin on tullut Venäjältä — tuolta "kauhujen maasta", jossa ei saa mitään, jos ei tee työtä. — Häntä kovasti harmittaa tuo selkka, että siellä rahvas on määränjälä hallitusohjaksissa. Hänkin enustaa, että bolshevikinen hallitus Venäjällä tulee tekemään kuperkelkan jo ennen talvea. Hän selittää että bolshevismi ei ole Venäjältä lähtöisin, vaan on se sinne impoiteerattu muualta ja venäläisten tietämättömyyden kustannuksella pantu sinne kokeelle, vaan että venäläiset nyt alkavat viisastua ja huomata erehdyksensä. — Aivan oikein, prinsessa, venäläiset alkavat viisastua, kun bolshevikit heille osottavat kuinka paljon rahvas voi saada aikaan, jos se vaan tahtoo.

Ja kakista pahinta on vielä se, että Venäjä tänä päivänä on koko maailman järjestyneen työväen huomion esineenä. — Tuo vuosatoja sorron alla kamppailui kansa, on kyennyt ensimmäisenä kohottamaan valon soihdun näyttämään tietä todelliseen kansaan valtaan — koko maailmaa käsittävään demokratiaan. Ja sehän se herraskatsia harmittaa!

Tuo prinsessa on amerikalasta syntyperää, erään kuuluisan sotapäällikön liikkeen sukulainen. Alkoinaan mennyt naimisiin erään venäläisen aatteen kanssa, vaan avioliitto kuuluu olleen onneton. Ja nyt kun Venäjän sivistymätön rahvas otti itselleen tuloihteet ja asetti työn kaiken oletun tittelin yläpuolelle, niin prinsessalta loppul tietysti hukkeat tulot, joista hän ennen oli saanut nauttia. Ja hän tuli nyt kaiketi vieläkin onnettomammaksi, koska hän on palannut tänne Amerikkaan, jossa vielä toisten työn tuloksista elävillä elostelijolla on saalistamisen mahdollisuudet. Prinsessa parka! —

Hilja — o.

REEDLEY, CALIF.

Koska eivät ihavat laula, niin laulan minä laha muija. Toverittaren lukijat täällä ovat niin kovin epäyrtävällisiä omaa lehteensä kohtaan, että eivät kertaa vuodessa saa kirjoitusta kylästäme ainoan äänenkannattajamme palstolle. Eräissä pienessä innostuksen puuskauksessa saimme vaihtuksi kirjeenvaihtajan ja siitä oli se hyöty, että oli kun olikin kirje Toverittareessa, vaan ei ole näkynyt toista, no hyvä yksikin. Mutta meidän pitäisi vaihtaa kirjeenvaihtajia useammin, jos nimittäin ei muuta kuin yksi kirje aina saadaan yhdeltä. Muutoin nyt kumminkin ei virallisena, kehottaisin kirjeenvaihtajaamme aina joskuskaan kirjoittamaan kylämme uutisia.

Toimintamme aina näin talven aikana herää tuntuvasti, vaan ikävä kyllä, että ei niin radikaalisessa tahdissa, että edes puhuttaislinkaan o-

saston perustamisesta. No eihän toki eikä mistään sen laatuudesta, jolla olisi mitään merkitystä Joukkonousun herättämisessä, toimintamme kohdistuu ainoastaan kotoisissa hommissa tarvittaviin aineellisiin hukkasiin.

Meillä emäntävällä oli itamat joku viikko sitten, onnistuimme niissä mielestämme hyvin, sekä aineellisesti, että henkisesti. Nyt kuuluu miehet olevan hommassa, niinkun naapurin emäntä sanoi, että ne on aina kuin "munkit" meitä makimassa, ja ovat sitten olevinaan niin salaisinkin, että lukittujen ovien takana pitävät kokouksensaakin, niinkun me sinne tupattaisiin. Heidän itamansa on kai kiitospäivän jälkeisenä lauantai-iltana. No, onnea vaan työmiehet. Naamiohuvit oli "Halovee". Lauantaina, väkeä oli paljon ja latian siitys kävi "pussipelin" tahdissa, mannauryyten ja vaxin luukastamalla lattialla, ikävä vaan kuin pukeutuneita oli niin vähän, (tarkoitetaan naamioituja) että se kadottaa sen makunsa, kuin voi paremmin tuntea, kuin katselee ympärilleen, niin näkee keltä on poissa joukostamme j. n. e. Vieraita on kylässämme Ilwacosta, Wash., (vaan en muista nimeä). Myöskin on Fort Braggista, Cal. Fort-braggiläiset lähtevät (en tiedä heldänkään nimeänsä) kylässämme useamman vuoden olleen Mr. ja Mrs. Wm. Kosken kanssa Cubaan, en tiedä millä tarkoituksella, vaan olen kuulut, että huvimatulle.

No niin, anna anteeksi virallinen, toivomme pian kuulevamme sinulta. Nix.

COLLINSVILLE, CONN.

Miksi ottaa tehtävä, eikä sitä halua täyttää? On jo useampi viikko aikaa kun minut valittin uutisten kirjoittajaksi Toverittarelle täältä Collinsvillen osastosta. Vaan tätä tehtävääni täyttämistä olen siirtänyt päivästä toiseen, kuin lapset, jotka ovat halukkaat siirtämään tehtäväänsä aina vaan seuraavaan päivään. Mutta nythän sen kumminkin teen.

Meidän ompeluseuran naiset ovat touhuneet myyjäisten valmistelussa, jotka tullaan pitämään marraskuun 13 p. 1920. Tov. J. Puro on häärinyt kappaleen kanssa, joka näytellään, nimittäin "Multa-aitella", ensimmäinen osa tuona yllämainittuna iltana. En lähde enempi puhvamaan, syystä että tämä ei kerdi enään kumminkaan siksi luettavaksi, joten jätän sen tehtävän joka päivä ilmestyvän lehtien tehtäväksi. Täällä on toiminut sunnuntai-koulu osaston yhteydessä noin parin kuukauden ajan. Vaan sääntöjen määrämällä tavalla se tulee lopetettavaksi marraskuun viimeisen sunnuntai. Olen asiassa erimielisiä. Eikö sitä voisi jatkaa ainakin joulun asti ja vasta joulun jälkeen otettaisi loma sihen asti kuin säännöt määrää. Ja nyt vielä kehoitus nille vanhemmille, jotka eivät vielä ole lähettäneet lapsiaan sunnuntai-kouluun, että tehkää se ensi sunnuntaina, älkää antako porvarien pöpojen pelotella itseänne. Sillä suuri asia on se, että lapset oppivat suomenkieltä lukemaan ja kirjoittamaan, sillä käytännölliset syyt vaativat sitä. Kun lapset kasvavat ja joutuvat poistumaan luotamme, emmekä voi lukea eikä kirjoittaa englanninkielitä, ja lapsemme eivät voi lukea eikä kirjoittaa suomenkieltä, niin jos vähänkin ajattelemme asiaa, niin huomaamme kuinka suuresta merkityksestä on suomenkielen oppiminen lapsillemme. Siis lähettäkää lapsenne kouluun ensi iltassa, älkääkää antako ennakkoluulojenne pitää heitä pois sieltä. — Ilma A. — n.

— Vapaudestaan luopuminen merkitsee ihmisyydestään, ihmisoikeuksistaan. Jopa velvollisuudestaankin luopumista.

J. J. Rousseau:
"Yhteiskuntasopimus".